

Список використаних джерел:

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 05.04.2001 № 2341-ІІ // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 10.01.2002 № 2947-ІІІ // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
4. Закон України «Про відпустки» [Електронний ресурс]: Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>
5. Рішення Конституційного Суду у справі за конституційним зверненням громадянина Трояна Антона Павловича щодо офіційного тлумачення положень статті 24 Конституції України (справа про рівність сторін судового процесу) [Електронний ресурс]: Рішення від 12.04.2012 № 9-рп/2012 // Конституційний Суд України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-12>

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Средницька І.Ю.

Саєнко Юлія Миколаївна

*студентка І курсу магістратури
соціально-правового факультету*

Національного університету «Одеська юридична академія»

КОНСТИТУЦІЙНИЙ КОНФЛІКТ: ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ

Конфлікти в політичній сфері є звичайним явищем, яке виражає постійну боротьбу за владу, політичні протистояння та суперечності різноманітних владних структур. Конституційна конфліктність виступає природною властивістю конституційно-правових відносин, крім того відсутність такого типу конфлікту як конституційний неможливо в демократичному суспільстві.

Обраний нашою країною шлях розвитку демократичної держави призвів до значного збільшення конфліктів в конституційно-правових відносинах, що призводить до актуалізації вивчення даного питання.

Перш за все, слід зазначити, що під конституційним конфліктом треба розуміти вид юридичного конфлікту, який становить протистояння

(конфронтацію) у політико-правовій взаємодії суб'єктів конституційних відносин, яке відображується в інституційно норматизованих взаємоспрямованих діях цих суб'єктів щодо визнання, задоволення, захисту своїх інтересів, по треб, цілей, що являють собою цінність з точки зору їхньої соціальної значущості [1, с. 36].

Однією із головних умов визнання конфлікту конституційним є наявність в його змісті спірного юридичного факту конституційно– правового характеру і можливість нівелювання протиріч сторін за допомогою конкретних конституційно-правових процедур.

Щодо розподілу конституційних конфліктів на види, пропонуються різні критерії: залежно від часу дії конфлікти можуть бути – затяжними і швидкоплинними; в залежності від масштабу – національними і регіональними; в залежності від інтенсивності – слабкими і сильними; в залежності від форми прояву – мирними і немирними; в залежності від кількості учасників – багатосторонніми і двосторонніми [3, с. 120].

Особливий інтерес представляє диференціація конституційних конфліктів залежно суб'єктів, що вступають в конфлікт. Під суб'єктом конституційного конфлікту розуміють те чи інше соціальне об'єднання (формально чи неформально організоване) або особистість (особистості) з певним правовим становищем, які прагнуть за допомогою специфічної діяльності реалізувати свої, протилежні іншим соціально-політичним силам, інтереси в рамках норм конституційного права [3, с. 125].

Виходячи з суб'єктного складу можна виділити такі види конституційних конфліктів: конституційні конфлікти між владними суб'єктами, конституційні конфлікти між владними і невладними суб'єктами, конституційні конфлікти між невладними суб'єктами.

Конституційні конфлікти між владними суб'єктами – конфлікти, що виникають з приводу розподілу і перерозподілу владних повноважень. Опонентами в таких конфліктах виступають учасники конституційних правовідносин, наділені відповідно до законодавства владними повноваженнями. Такі конфлікти досить часто зустрічаються як у світовій так і українській практиці. До такого роду конституційних конфліктів можна віднести кризу викликану в 2004 році в Україні політичною реформою і перерозподілом влади (передання значної частини повноважень президента парламенту та уряду, розширення місцевого самоврядування).

До такого роду конфліктів відносяться і протиріччя між органами державної влади та місцевого самоврядування, які виникають, знову ж таки, через поділ і перерозподіл владних повноважень.

Конституційні конфлікти між владними і невладними суб'єктами виникають з приводу взаємин суб'єктів наділених повноваженнями і громадян (їх об'єднань), що таких повноважень не мають, як приклад такого конфлікту можна назвати Революцію Гідності 2014 року. Через природу

правових відносин громадян і представників влади конфлікти такого виду не є рідкістю, адже держава виступає для громадянина і як гарант його прав і свобод, і як інститут політичного примусу.

Конфлікти між невладними суб'єктами виникають між громадянами, їх об'єднаннями, релігійними організаціями, представниками різних національностей. Як приклад можна навести суперництво політичних партій (хоча його можна віднести і до першого виду конституційних конфліктів, оскільки об'єктом такого суперництва і боротьби є саме влада), також яскравим прикладом такого конфлікту може служити протистояння двох політичних сил в Англії (Торі і Вігі); різноманітні конфлікти конфесійного характеру (такі як протистояння Католицької і Православної церкви) які не є чимось новим і притаманні нашому суспільству [2, с. 243].

Отже, підсумовуючи, слід зазначити наступне. Конституційні конфлікти – широко розповсюджене явище, що вимагає широкого вивчення в світлі важливості сфери свого виникнення. Крім того, класифікація конституційних конфліктів, встановлення природи і суб'єктного складу конкретного конфлікту є дуже важливим для визначення причин такого конфлікту, його детального аналізу та пошуку оптимального рішення за короткий час, що, в свою чергу, не дозволяє загостренню конституційного конфлікту та попереджує його трансформацію в конституційну кризу, що є більш складним і довготривалим явищем та має серйозніші і складніші наслідки.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Б. В., Пирогов А. И., Рыжков О. А. Политическая конфликтология / Б. В. Коваленко, А. И. Пирогов, О.А. Рыжков. – М. : Серебряная сова. – 2002. – 212 с.
2. Орзих М. Ф. Проблемы современной конституционалистики / М.Ф. Орзих. – К. : Юринком Интер. – 2012. – 368 с.
3. Єзеров А. А. Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні: монографія / А. А.Єзеров. – Одеса: Юридична література. – 2008. – 240 с.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Средницька І.Ю.